

УДК 332.1:69

М. П. МАКУЩЕНКО

Донбаська національна академія будівництва і архітектури

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ МЕХАНІЗМУ РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ РЕГІОНУ НА ЗАСАДАХ РИНКОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Стаття присвячена дослідженню сутності механізму регулювання розвитку регіону на засадах ринкового потенціалу будівельних підприємств, а також його ролі та місця в забезпеченні регіонального соціально-економічного розвитку. Здійснено уточнення змістового наповнення поняття «механізм регулювання розвитку регіону на засадах ринкового потенціалу будівельних підприємств», що визначено як системні дії органів управління регіоном, спрямовані на підвищення можливостей реалізації будівельними підприємствами ринкового потенціалу для підвищення рівня та покращення якості життя населення, що дозволило виокремити особливу роль будівельних підприємств у соціально-економічному розвитку регіону.

механізм регулювання, соціально-економічний розвиток регіону, ринковий потенціал, будівельні підприємства

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Проблема регулювання регіонального розвитку на сьогодні є однією з найбільш актуальних в економічній науці, державному управлінні, соціології та інших дисциплінах, що займаються проблемами керування динаміки соціально-економічних систем мезорівня.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ПУБЛІКАЦІЙ

У наукових працях багатьох фахівців показана обмеженість дії ринкових механізмів для вирішення фундаментальних стратегічних проблем суспільного соціально-економічного розвитку [1, 2, 3, 4]. Тому логічно, що в наукових колах все більше приділяється уваги розробкам з пошуку, обґрунтування та удосконалення механізмів регулювання розвитку регіону на основі діалектичного поєднання ринкових методів та цілеспрямованих управлінських впливів суб'єктів управління регіонального рівня.

Метою дослідження є визначення поняття «механізм регулювання розвитку регіону на засадах ринкового потенціалу будівельних підприємств».

ОСНОВНИЙ МАТЕРІАЛ ДОСЛІДЖЕННЯ

Розглядаючи сутність поняття «механізм регулювання розвитку регіону на засадах ринкового потенціалу будівельних підприємств», необхідно уточнити його складові – «розвиток регіону», «механізм регулювання» та «ринковий потенціал будівельних підприємств».

Зупинимось на тих аспектах розвитку регіону, які безпосередньо пов'язані з діяльністю будівельних підприємств.

Якщо побудувати ієрархічну структуру механізму регулювання розвитку регіону на засадах ринкового потенціалу будівельних підприємств, то соціально-економічний розвиток регіону – процес, який отримується на «виході» механізму регулювання, а ринковий потенціал – своєрідний базис – те, що використовується в механізмі регулювання з метою отримання бажаного результату – розвитку регіону.

Поняття «розвиток регіону» зазвичай асоціюють з позитивними змінами в регіональній соціально-економічній системі. Якщо позитивні зміни є кількісними, говорять про економічне зростання. Якщо зміни мають якісний характер, то такий розвиток передбачає структурну перебудову регіональної соціально-економічної системи або набуття нею нових характеристик.

Наприкінці ХХ століття така позитивна динаміка соціально-економічних систем розглядається в основному в рамках концепції сталого розвитку.

Задоволення зростаючих матеріальних та духовних потреб населення неможливе без економічного зростання. Отже, розвиток регіону можна визначити як економічне зростання, за якого ефективно розв'язуються найважливіші проблеми життєзабезпечення населення регіону без виснаження, деградації і забруднення довкілля в поточному періоді та забезпечується можливість такого економічного зростання і в майбутньому. Таким чином, розвиток регіону має економічну, соціальну та екологічну складову, з яких найважливішою є соціальна, так як саме поліпшення якості життя населення є головною метою регіонального розвитку.

Економічна складова формує базис для поліпшення якості життя населення, а екологічна забезпечує можливість його подальшого поліпшення в майбутньому. В діяльності будівельних підприємств найбільш важливими є перші дві складові регіонального розвитку.

Розглянемо тепер іншу складову – «ринковий потенціал будівельних підприємств».

Сформуємо основні ознаки цього поняття:

1. Дане поняття є одночасно і внутрішньою характеристикою будівельних підприємств регіону, і характеризує зовнішнє середовище, в якому останні функціонують.

2. Вищезначене поняття є відносним, тому ринковий потенціал будівельних підприємств регіону повинен розглядатися відносно потреб в будівництві регіональної соціально-економічної системи та відносно будівельних підприємств інших регіонів.

3. Ринковий потенціал має проявлену (ступінь задоволення потреб регіону в будівельній продукції) та приховану частину (незадоволений попит з причин відсутності пропозиції або високої вартості).

4. Ринковий потенціал змінюється в часі (має динамічний характер), що впливає з динамічності стану регіональної соціально-економічної системи, запити та можливості якої і формують ринковий потенціал підприємств будівельної галузі регіону.

Проаналізуємо тепер третю базову складову поняття «механізм регулювання розвитку регіону на засадах ринкового потенціалу будівельних підприємств» – власне «механізм регулювання».

Під механізмом регулювання розвитку регіону на засадах ринкового потенціалу будівельних підприємств будемо розуміти системні дії органів управління регіоном, спрямовані на підвищення можливостей реалізації будівельними підприємствами ринкового потенціалу для підвищення рівня та покращення якості життя населення. Приймаючи як робоче вищенаведене визначення механізму регулювання розвитку регіону, найперше необхідно відзначити ключову роль будівельних підприємств у цьому процесі.

ВИСНОВКИ

Отже, реалізація будівельними підприємствами свого ринкового потенціалу формує базис розвитку всіх основних підсистем регіональної соціально-економічної системи. Однак можливості будівельних підприємств щодо реалізації свого ринкового потенціалу залежать від того, наскільки ефективно сформований і функціонує відповідний регіональний механізм регулювання, наскільки в даному механізмі використані можливості суб'єктів управління регіоном щодо підвищення ринкового потенціалу будівельних підприємств та його реалізації для забезпечення розвитку регіону.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Асаул, А. Н. Проблемы перехода от государственного регулирования к общественному (саморегулированию) в инвестиционно-строительной сфере [Текст] / А. Н. Асаул // Вестник РАЕН. – 2008. – Т. 8, № 2. – С. 117–122.
2. Володіна, І. М. Вдосконалення державного регулювання регіонального розвитку [Текст] / І. М. Володіна // Комунальне господарство міст : науково-технічний збірник. Серія : Економічні науки. – К. : Техніка. – 2011. – Вип. 98. – С. 110–118.
3. Дармограй, В. І. Стан та тенденції соціально-економічного розвитку регіону [Текст] / В. І. Дармограй // Зб. наук. пр. Черкаського держ. технол. ун-ту. Серія: Економічні науки. – Черкаси : ЧДТУ, 2006. – Вип. 16. – С. 152–159.
4. Лексин, В. Н. Государство и регионы. Теория и практика государственного регулирования территориального развития [Текст] / В. Н. Лексин, А. Н. Швецов. – М. : Эдиториал УРСС, 2003. – 368 с.

Получено 08.05.2015

М. П. МАКУЩЕНКО

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ
МЕХАНИЗМА РЕГУЛИРОВАНИЯ РАЗВИТИЯ РЕГИОНА НА ОСНОВЕ
РЫНОЧНОГО ПОТЕНЦИАЛА СТРОИТЕЛЬНЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ

Донбасская национальная академия строительства и архитектуры

Статья посвящена исследованию сущности механизма регулирования развития региона на основе рыночного потенциала строительных предприятий, а также его роли и места в обеспечении регионального социально-экономического развития. Выполнено уточнение содержательного наполнения понятия «механизм регулирования развития региона на основе рыночного потенциала строительных предприятий», определенного как системные действия органов управления регионом, направленные на повышение возможностей реализации строительными предприятиями рыночного потенциала для повышения уровня и улучшения качества жизни населения, что позволило выделить особую роль строительных предприятий в социально-экономическом развитии региона.

механизм регулирования, социально-экономическое развитие региона, рыночный потенциал, строительные предприятия

MARHARYTA MAKUSHCHENKO

THEORETICAL-AND-ECONOMIC ASPECTS OF THE REGION
DEVELOPMENT MECHANISM REGULATION BASED ON THE
CONSTRUCTION COMPANY POTENTIAL

Donbas National Academy of Civil Engineering and Architecture

The article is devoted to studying the essence of a region development mechanism based on the construction company market potential as well as its role and place in providing regional social-and-economic development. Clarification of the concept «the mechanism of regulating region development based on the construction company market potential» has been provided; it has been defined as systematic actions of regional authorities aimed at enhancing construction company market potential and population quality of life. It helped to select a special role of construction companies in regional social-and-economic development.

regulatory mechanism, socio-economic development of the region, market potential, construction companies